

Reseberättelse

Auskultation vid Clinica Ortoplastica, Rizzoli Orthopedic Institute

I mars lämnade jag snöiga Göteborg med familjen för att spendera en månad i kulliga och soliga Bologna då jag fått möjlighet att auskultera vid det ortopediska sjukhuset Rizzoli. Fokus för min placering var att lära mig mer om mjukdelstäckning och mikrokirurgiska tekniker.

Bologna är en stad med rik historia och matkultur som ofta kallas "La dotta, la grassa e la Rossa". La Dotta, den lärda, bottnar i att Bologna har lång studietradition med Europas äldsta universitet från 1088 som också innefattar en fantastisk anatomisk teater från 1600-talet öppen för allmänheten. La Grassa, den feta, härrör från Bolognas rika matkultur med ett myller av välbesökta restauranger, gelaterior och bagerier, medan La Rossa, den röda, grundar sig bland annat i politiken med starkt anti-fascistiskt fäste kring andra världskriget. Istituto Ortopedico Rizzoli är ett stort sjukhus i Bologna med inriktning ortopedi vars lokaler tidigare varit ett kloster. Det grundades i slutet av 1800-talet då kirurgen Francesco Rizzoli köpte dåvarande klosterbyggnader och skänkte till staden för att skapa ett ortopediskt institut i offentlig regi. Känslan av att det en gång varit ett kloster lever kvar med en imponerande sjukhuskyrka, fortsatt i bruk, samt bevarade miljöer såsom munkarnas matsal som nu används som föreläsningssal.

Sedan 2022 finns även en klinik för "orthoplastic surgery" under ledning av professor Innocenti, och tråkigt nog för oss handkirurger i Göteborg även vår mycket saknade kollega Paolo Sassu. Ortoplastik är den kirurgiska inriktning som kombinerar ortopedi och plastikkirurgi, på många sätt likt handkirurgi, men involverande både övre och nedre extremitet och i vissa fall även övriga delar av kroppen i av mjukdelsrekonstruktion. Under min placering fick jag möjlighet att se ett antal olika lambåer (scip flap, keystone flap, ALT, fri fibula, propeller flap, latissimus dorsi pedikellambå mfl), utförda både med rotationstekniker samt mikrokirurgisk teknik. Vid anastomoser användes ibland klinikens mikrokirurgiska robot, vars främsta syfte är att reducera effekterna av tremor hos kirurgen.

Ett antal av patienterna hade äldre avancerade öppna skador, som infekterats, och nu behövde mjukdelstäckas i samband med att ortopedien utförde skelettreakonstruktioner. Det blev på denna korta tid uppenbart att Italien har ett större bekymmer med såväl trafikolyckor som multiresistenta bakterier och rökning, som ibland försvårade

läkningsprocessen. Vidare fördes ett välfungerande samarbete med tumörortopeden för mjukdelstäckning efter resektion av mjukdelstumörer. I och med min tidigare kollegas inträde i teamet utfördes även viss handkirurgi, både elektiv och akut, avancerad och basal, vilket tidigare inte förekommit i Bologna utan remitterats i närliggande Modena. Också vissa congenitala deformiteter behandlades på kliniken, där jag bland annat fick vara med om något så exotiskt som syndaktyliseparation av tår.

Då Rizzoli har gott rykte och är välkänt över hela landet kom patienter långväga ifrån för att bedömas och opereras. Dagarna både på mottagning och operation var mycket intressanta och fullspäckade. På mottagningen fördes ett tätt samarbete mellan specialist och ST för bedömningar både pre- och postoperativt, ronderna skedde gemensamt på avdelningen och det var inte ovanligt att hela teamet på 4 specialister och 2 ST-läkare var med på operation. Detta gjorde att samtliga hade god kännedom om patienterna och var delaktiga i alla steg i vården med möjlighet att lära från äldre kollegor men systemet var övergripande, framför allt på operation, mer hierarkiskt än hur vi har det i Sverige. En annan ny erfarenhet var att ansvarsfördelningen skiljer sig åt så att läkaren är ansvarig för steriliteten, med följderna att det är läkaren som tvättar och klär patienten och på så vis tillbringar (främst ST-läkarna) mycket mer tid på operation för förberedelser. En annan skillnad är att all dokumentation skrivs i stället för att dikteras, med följderna att operationsberättelser blir betydligt mer korta och koncisa, men kanske inte alltid utförs av den som faktiskt opererat. Samtliga läkare jag träffade under min placering var mycket dedikerade och arbetsamma och spenderade mycket stor del av sin tid på arbetet och trots att de arbetade intensivt och långa dagar tog de sig verkligen tid att ta hand om mig som gäst. Detta bidrog starkt till att jag fick en fantastisk placering!

Jag vill avsluta med ett varmt tack för bidraget ur Börje Gabrielssons minnesfond, som gjorde det möjligt för mig att åka på denna resa som varit lärorik och gett mig minnesvärda erfarenheter för mitt fortsatta yrkesliv hemma i Sverige.

Victoria Wängberg
ST-läkare, Handkirurgen Göteborg
victoria.wangberg@vgregion.se